

Archief Philip Staal

Subject: Re: Definitief interviewverslag de heer Staal inzake verkennend onderzoek naar besteding Marorgelden
From: Philip Staal <philip@staal.bz>
Date: 20/03/2016 08:18
To: Wim Getkate <wim.getkate@nl.ey.com>
CC: Sandra Hauwert <sandra.hauwert@nl.ey.com>, Jaap Fransman <jmlfransman@planet.nl>, SCE Stekelenburg <s.c.e.stekelenburg@minfin.nl>, SJ van Loon <s.j.loon@minfin.nl>, Ron Vd Wieken <Irvanderwieken@hetnet.nl>

Geachte heer Getkate, beste Wim,

Uw concept interviewverslag ontving ik op 10 februari 2016. Dit verslag heeft betrekking op het gesprek welke wij op 15 januari 2016 hebben gehouden in het kader van het verkennend onderzoek naar de besteding van de Marorgelden.

Ik heb u hierop mijn onderbouwde opmerkingen medegedeeld per email en in een telefoongesprek van 26 februari 2016.

Het eerste "definitief interviewverslag" ontving ik van u op 7 maart 2016, met het vriendelijk verzoek dit te ondertekenen. Ook hierop heb ik mijn onderbouwde opmerkingen medegedeeld aan u, per email van 13 maart 2016.

Naar aanleiding van dit verslag liet ik u o.a. weten: "De door mij verschafte informatie tijdens ons gesprek betreffende de hoofdzaak, is niet in het gespreksverslag opgenomen; dit verslag dekt niet de inhoud van ons gesprek. Veeleer is hier sprake van een politiek pamflet. Ik zal daarom dit gespreksverslag niet tekenen."

Hierop volgt ons telefoongesprek van 14 maart 2016 en een tweede "definitief interviewverslag" welke ik ontving op 15 maart 2016.

Inhoudelijk is dit tweede interviewverslag gelijk aan het eerste. Het zal u daarom niet verwonderen dat mijn standpunt niet is veranderd. Ook dit verslag kan ik niet ondertekenen.

Na veel correspondentie en twee telefoongesprekken geef ik het op en ga zelf een verslag schrijven over ons gesprek van 15 januari 2016.

Dit verslag zal ik baseren op uw verslag, aangevuld met de hoofdzaken zoals besproken op 15 januari 2016.

Wegens persoonlijke reden kan ik hiermee pas een begin maken op woensdag a.s. en zal mijn best doen dit verslag nog deze week af te ronden.

Met vriendelijke groet,

Philip Staal

Author of [Settling the Account](#) (2015) and [Roestvrijstaal](#) (2008)

www.staal.bz

===

On 15/03/2016 11:04, Wim Getkate wrote:

Geachte heer Staal, beste Philip,

Bijgaand doen wij u het definitieve interviewverslag toekomen met betrekking tot het interview welke wij met u op 15 januari 2016 hebben gehouden in het kader van het verkennend onderzoek naar de besteding van de Marorgelden, welke wij in opdracht van het bestuur van de Vereniging Centraal Joods Overleg Externe Betrekkingen momenteel uitvoeren. Wij hebben dit verslag aangepast op uw verzoek naar aanleiding van ons telefonisch overleg van 14 maart 2016. Wij willen u vriendelijk verzoeken om een door u ondertekend exemplaar in te scannen en aan ons per email te doen toekomen. Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet (ook van Sandra)

Wim Getkate

Met vriendelijke groet,

--

Find us on: [Facebook](#) | [LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [YouTube](#)

Wim Getkate | senior manager

Ernst & Young Accountants LLP
Antonio Vivaldistraat 150, 1083 HP Amsterdam, Postbus 75993 1070 AZ Amsterdam, Netherlands
Office: +31 (0)88 407 1912 | Mobile: +31 (0)6 2125 2228 | wim.getkate@nl.ey.com
Fax: +31 (0)88 407 0951
Website: <http://www.ey.com>
Sandra Giling | Phone: +31 (0)88 407 1872 | sandra.giling@nl.ey.com

Chamber of Commerce Rotterdam: 24432944
Registrar of Companies for England and Wales: OC335594

=====
Op dit e-mailbericht en eventuele bijbehorende attachments is een disclaimer van toepassing, die is opgenomen op onze website: <http://www.ey.com/NL/nl/Home/E-mail-disclaimer> Indien u niet in staat bent deze disclaimer te raadplegen en/of op te slaan, kunt u een e-mail bericht zenden aan <mailto:info@nl.ey.com>, waarna wij u de disclaimer zullen toezenden.

=====
This e-mail and any attachments are subject to a disclaimer which is included on our website: <http://www.ey.com/NL/nl/Home/E-mail-disclaimer> If you are unable to retrieve and/or save this disclaimer, please send an e-mail to <mailto:info@nl.ey.com> and we will send you the disclaimer.

=====

Interviewverslag

Verslag van het interview met de heer Ph. Staal, voormalig penningmeester van Stichting Marorgelden Overheid, gehouden op 15 januari 2016 in restaurant Cramim te Be'er Sheva. Namens Ernst & Young hebben aan het gesprek deelgenomen de heer W. Getkate en mevrouw S. Hauwert. Het interview is gestart om 10.30 uur en geëindigd om 13.00 uur.

28 MAART 2016

PHILIP STAAL
www.staal.bz

Gesprekverslag door Philip Staal

Verslag van het gesprek met de heer W. Getkate en mevrouw S. Hauwert resp. senior manager en adviseur bij Ernst & Young Fraud Investigation & Dispute Services (hierna: EY) en de Heer Staal, voormalig penningmeester van Stichting Maror-gelden Overheid (hierna: SMO), gehouden op 15 januari 2016 in restaurant Cramin te Be'er Sheva, Israël.

De heer Getkate deelt mede dat het onderwerp van het gesprek betreft het verkennend onderzoek dat EY momenteel uitvoert in opdracht van Stichting Centraal Joods Overleg Externe Belangen (hierna: het CJO). De doelstelling van het verkennend onderzoek, zoals geformuleerd door het CJO, luidt als volgt:

“Het in kaart brengen van de relevante feiten en omstandigheden rondom de signalen van mogelijke onregelmatigheden bij de besteding van Maror-gelden¹, mede te bezien in het licht van het door de heer Boers c.s. [uitgebrachte rapport](#)”

De heer Staal is per mailbericht van 22 november 2015 door het CJO op de hoogte gebracht van het onderzoek. Door het CJO is hem verzocht om medewerking aan het verkennend onderzoek te geven.

1 Inleiding op het interview

De heer Getkate deelt mede dat EY de onderzoek werkzaamheden uitvoert in het kader van een verkennend onderzoek. In het kader van dit verkennend onderzoek verricht EY overeengekomen werkzaamheden, waarbij de Maror-geldstromen worden gevolgd op basis van signalen zoals onder meer genoemd in het door Boers c.s. [uitgebrachte rapport](#).

Van het interview zal door EY een schriftelijk verslag op hoofdlijnen worden opgesteld en ter afstemming aan de heer Staal worden voorgelegd.

2 Inleiding van de heer Staal

Dit interview, overeenkomstig de onderzoeksopdracht zoals geformuleerd door het CJO, gaat alleen over de collectieve Maror-gelden Israël. Voor onderzoek naar de collectieve Maror-gelden Nederland heeft EY geen mandaat gekregen.

De Maror-gelden zijn afkomstig van twee sectors: 1. de overheid, en 2. de financiële instituten (banken, verzekeraars en effectenbeurs). Het Ministerie van Financiën heeft geëist dat deze twee geldstromen gescheiden moeten blijven. Om de Maror-gelden te verdelen zijn daarom twee koepelorganisaties opgericht: 1. Stichting Maror-gelden Overheid (hierna: SMO) ter verdeling van de overheidsgelden, en 2. Stichting Individuele Maror-gelden (hierna: SIM) ter verdeling van de gelden afkomstig van de financiële instituten.

De heer Staal vertelt dat hij in 1997 betrokken is geraakt bij het verwerven van de Maror-gelden. Vanuit die hoedanigheid is hij in 2000 door de heer Zalm, toenmalig minister van Financiën, aangesteld als penningmeester van SMO. De heer Staal was tevens, net als de heer Roet, één van de oprichters van Stichting Platform Israël (hierna: SPI).

De heer Staal heeft een [PowerPoint presentatie](#) voorbereid en presenteert deze volgens afspraak aan de heer Getkate en mevrouw Hauwert voorafgaande aan het gesprek. Deze presentatie geeft een geschiedkundige achtergrond op de roof van Joodse bezittingen tijdens de Tweede Wereldoorlog; het naoorlogse rechtsherstel (1945 tot 1970); de WOII Tegoeden (eind vorige eeuw); en de verdeling van Maror-gelden vanaf december 2000.

---

¹ In het jaar 2000 heeft de Overheid en de financiële instituten de morele aanspraken erkend en een eenmalig bedrag van totaal 764 miljoen gulden (circa 350 miljoen euro) ter beschikking gesteld aan de Nederlands-Joodse gemeenschap, als erkenning van achteraf geconstateerde tekortkomingen in het naoorlogse rechtsherstel en het overheidshandelen. Dit restitutiebedrag is beter bekend onder de naam MAROR-gelden. MAROR betekend bitterkruid (mierikswortel) in het Hebreeuws maar staat ook voor Morele Aansprakelijkheid Roof en Rechtsherstel.

Samenvattend:

- 2.1 Totaal bedrag voor verdeling van de collectieve Maror-gelden in Israël is minstens € 19 miljoen, zie [PowerPoint presentatie](#). Dit bedrag moet verdeeld worden, door SIM/SMO, aan stichtingen in Israël. Vanaf 1 januari 2005 zijn de baten en lasten van SMO overgenomen door de Stichting Afwikkeling Maror-gelden Overheid (SAMO). De jaarrekeningen van SIM en SMO zijn openbaar en te zien op mijn website (staal.bz) onder "Archive".
- 2.2 De ontvangende partijen zijn gevestigd in Israël en zijn verplicht hun jaarrekening te deponeren bij de Rasham Ha'amutot (register van stichtingen bij de Israëlische tegenpool van de Kamer van Koophandel). Als gevolg hiervan zijn de bedragen die deze stichtingen hebben ontvangen aanwezig bij de Rasham Ha'amutot.
- 2.3 Het verschil tussen punt 2.1 (€ 19 miljoen) en punt 2.2 (het totaal bedrag ontvangen door de Israëlische stichtingen te vinden bij Rasham Ha'amutot) moet nog in de kas van SIM/SAMO aanwezig zijn.
- 2.4 EY concludeert na controle van de samenvattende slides:
  - a. dat er verschillen zijn in saldi;
  - b. dat er hiaten in boekhouding zijn;
  - c. adviseert nader onderzoek vereist.

Hierop reageert de Heer Getkate:

Dat kan niet. Daar hebben wij geen mandaat voor gekregen. Wij zijn niet bevoegd om naar aanleiding van onze bevindingen te adviseren of verder onderzoek wel of niet noodzakelijk is voor waarheidsvinding. CJO ontvangt onze rapportage en het is aan hun te beslissen hoe daar mee om te gaan. Wij kunnen en zullen hierover geen advies geven.

3 Werkzaamheden van de heer Staal

De heer Staal vertelt dat hij in de periode 2000-2004 penningmeester was van SMO. Van 1999 tot 9 mei 2001 was hij tevens vicevoorzitter van SPI. Eén van de redenen waarom de heer Staal uit het bestuur van de SPI is gestapt, is omdat hij geen verantwoordelijkheid wilde nemen voor de jaarrekening van SPI over het boekjaar 2000. Deze jaarrekening klopte niet; een accountantsverklaring was niet opgenomen in het jaarverslag; en SPI had geen (volgens de wet vereiste) controlecommissie. Toch werd deze jaarrekening tijdens de algemene ledenvergadering – door alle bestuursleden behalve de vertegenwoordigers van Ajalah – goedgekeurd.

Accountantskantoor Mazars heeft in april 2001, in opdracht van SMO, onderzoek uitgevoerd bij SPI. De resultaten van dit onderzoek zijn te zien op de volgende links: 1 [Onderzoek Helpdesk SMO Israël](#); 2 [Financiële positie SPI](#); 3 [Verslag Helpdesk aan SMO](#); en 4 [Voorschot Helpdesk Israël](#).

De heer Staal deelt mede dat hij tevens vicevoorzitter van Stichting Ajalah was. Het bestuur van Ajalah heeft op 9 mei 2001 aan SPI mede gedeeld dat ze uit Platform Israël stappen in verband met 'onzorgvuldig bestuur'. Dit besluit is door de heer Staal nader toegelicht tijdens de [Algemene Ledenvergadering Ajalah 2001](#), zie de notulen (pagina 7 e.v. punt 8) van deze vergadering. Een andere reden voor zijn uittreden uit SPI is als volgt: als penningmeester van SMO wilde hij geen bestuursfunctie binnen SPI vervullen. Dit lijkt hem niet gepast, aangezien het de schijn van belangenverstrengeling kan opwekken dat de penningmeester van SMO onkostenvergoedingen betaald aan SPI (waar hij zelf onderdeel van het bestuur uitmaakte).

De heer Staal deelt mede dat hij van 1 december 2000 tot 1 december 2004 penningmeester van SMO was en verwijst naar de jaarverslagen van SMO: pagina 3 van [SMO jaarverslag 2000](#), pagina 18 van [SMO Financiële verantwoording 15 november 2004](#), en pagina 27 van [SMO jaarverslag 2004](#).

In de periode dat hij bestuurslid was van zowel SMO als SPI, werden zijn gemaakte kosten gedeclareerd bij SPI. Na zijn uittreding van SPI werden zijn onkosten rechtstreeks gedeclareerd bij de SMO.

Het bestuur van SMO bestond uit zeven leden. De bestuursleden werden door de minister van Financiën aangesteld op 1 december 2000 voor een periode van vier jaar. Zes van de zeven SMO bestuursleden wensten geen verlenging van deze periode, zie pagina 27 van [SMO jaarverslag 2004](#). De heer R. Israël, directeur van Bureau Maror-gelden, [legde ook per 1 december 2004 zijn werkzaamheden neer](#).

De heer Roet, het zevende bestuurslid, deelde mede dat hij zich beschikbaar stelt voor een tweede termijn en is per 1 december 2004 opnieuw aangesteld als bestuurslid van SMO, zie pagina 27 van [SMO jaarverslag 2004](#).

In verband met het aflopen van de termijn van het SMO bestuur op 1 december 2004 heeft de heer Staal, zijnde de penningmeester van SMO, aan Mazars gevraagd om over de periode van 1 januari 2004 tot 15 november 2014 een financiële verantwoording op te stellen en deze te doen controleren. De heer Staal citeert uit de accountantsverklaring, pagina 18 van deze [financiële verantwoording](#): “Tijdens onze controlewerkzaamheden hebben wij geen inzage kunnen verkrijgen in de dossiers met betrekking tot de aanvragen welke zijn ingediend bij Kamer III aangezien deze dossiers door Kamer III, (lees SPI)², niet werden overgedragen aan het bestuur van SMO te Den Haag.”

Verder vertelt de heer Staal dat de uitvoeringskosten van SPI, na uittreding van zes van de zeven bestuursleden, een grote stijging laat zien over de periode van 16 november 2004 tot en met 31 december 2004.

Op pagina 13 van [SMO Financiële verantwoording 15 november 2004](#) kan men lezen, dat SMO van 1 januari tot 15 november 2004 een bedrag van € 66.883 heeft overgeboekt naar SPI voor kamer III.

In het [SMO jaarverslag 2004](#) op pagina 20 staat dat SMO gedurende het hele jaar 2004 een totaal bedrag van € 152.143 heeft overgeboekt naar SPI.

In anderhalve maand maakt het nieuwe SMO bestuur, bestaande uit de heren A. Roet, J. Sanders en L.F. Stranders, een bedrag van € 85.260 (152.143 – 66.883) over naar de bankrekening van SPI. Per 1 januari 2005 is de SMO opgeheven en heeft de Stichting Afwikkeling Maror-gelden Overheid (hierna: SAMO) de baten en lasten overgenomen van de SMO.

4 Werkwijze SMO

De heer Staal deelt mede dat SMO nimmer geld heeft uitgekeerd aan SPI voor collectieve projecten. Als een Israëlische organisatie subsidie wilde, diende de organisatie een aanvraag in bij Kamer III van SMO. Als Kamer III akkoord ging met de aanvraag, maakte SMO het geld rechtstreeks over aan de aanvragende organisatie. SMO was enkel gerechtigd om geld over te maken naar SPI, daar waar het ging om uitvoeringskosten gemaakt door SPI.

De heer Staal vertelt dat er regelmatig conflicten waren tussen SMO en SPI betreffende Kamer III. Het ministerie van Financiën werd altijd betrokken bij het oplossen van deze conflicten. Hij verwijst naar drie documenten: [Brief voorzitter SMO aan Minister Zalm](#), [Voorstel CJO ter oplossing conflict SPI met SMO](#) en [Notitie directeur Maror bureau aan SMO bestuur](#).

De heer Staal deelt mede dat een waarnemer van het ministerie van Financiën bij elke vergadering van SMO aanwezig was, alsmede bij de vergaderingen van Kamer III.

5 Rapport Boers

De heer Getkate deelt de heer Staal mede dat het rapport Boers drie signalen van mogelijke onregelmatigheden beschrijft die betrekking hebben op de periode dat de heer Staal bestuurder was van SMO.

---

² SPI had van SMO een mandaat ontvangen om de werkzaamheden van Kamer III uit te voeren.

5.1 SMO – Maror-gelden afkomstig van de Nederlandse overheid

5.1.1 Enorme omvang van geldstromen aan SPI

De heer Getkate deelt mede dat volgens rapport Boers, SMO in de periode 2000-2004 circa € 1.000.000 betaald heeft aan SPI.

De heer Staal deelt mede dat deze betalingen betrekking hadden op uitvoeringskosten betaald aan SPI en verwijst naar de jaarverslagen SMO:

[SMO jaarverslag 2000](#), p. 17, (Helpdesk Israël (HDI) f91.604 = € 41.581); [SMO jaarverslag 2001](#), p. 19 (HDI f1.239.071 en is € 562.447); [SMO jaarverslag 2002](#), p. 16 (HDI € 48.554) en p. 19 (voorbereiding Kamer III € 91.195); [SMO jaarverslag 2003](#), p. 17 (Kamer III € 219.577); en [SMO Financiële verantwoording 15 november 2004](#), p. 13 (Kamer III € 66.833).

Totaal heeft SMO (tot 16 november 2004) aan SPI een bedrag betaald van € 1.030.187 aan vergoeding voor gemaakte kosten.

De heer Staal vertelt dat de Nederlandse Overheid en het CJO tijdens de onderhandelingen betreffende de WO II Tegoeden afgesproken hebben dat het naoorlogse renteverlies verrekend wordt met de uitvoeringskosten voor verdeling van de Maror-gelden.³ De kosten voor de verdeling van de Maror-gelden (gemaakt door SMO, SPI en CJO) werden als gevolg daarvan vergoed door het ministerie van Financiën. Anders gezegd, deze kosten werden betaald door de belastingbetaler.

Dit is bij uitstek een politieke beslissing hoe de overheidsmiddelen verdeeld moeten worden. In deze discussie heeft het ministerie voortdurend gekozen om deze extreem hoge kosten aan SPI te betalen, zie punt 4 hierboven.

De heer Staal deelt opnieuw mede dat SMO alleen geld overmaakte aan SPI ter vergoeding van uitvoeringskosten. De geldstromen voor collectieve projecten in Israël liepen via Kamer III van de SMO en werden, na goedkeuring, rechtstreeks uitbetaald door SMO aan de relevante Israëlische stichtingen.

5.1.2 Onkosten gemaakt inzake onderzoek “teruggave van geroofd geld”

De heer Staal deelt mede dat de SMO geen geld heeft betaald aan het, door de heer Getkate genoemde ‘Israël Instituut voor Onderzoek naar Verdwenen Nederlands Joods Bezit tijdens de Holocaust’.

5.1.3 Belangenverstrengeling van de heer Roet

Tot 2000 was SPI een vereniging, geen stichting. In Israël is een stichting verplicht tot het aanleveren van jaarrekeningen aan de Rasham Ha’amutot (register van stichtingen bij de Israëlische tegenpool van de Kamer van Koophandel).

De heer Staal deelt mede dat de heer Roet sinds december 1999 voorzitter van SPI is. De heer Staal toont de [notulen van de SPI vergadering van 26 december 1999](#), pagina 2, ter onderbouwing.

Verder vertelt de heer Staal als antwoord op de vraag van de heer Getkate betreffende belangenverstrengeling, dat de koepel organisatie SPI onder andere tot taak heeft het benoemen en ontslaan van bestuurders Kamer III. Kamer III is verantwoordelijk voor de toekenning van gelden voor collectieve doelen in Israël. Bestuurders van Kamer III maken deel uit van het bestuur van SPI. Het bestuur van SPI bestaat uit afgevaardigden van stichtingen ten behoeve van (voormalige) Nederlanders in Israël, dezelfde stichtingen die subsidieaanvragen indienen bij Kamer III. Het SMO op haar beurt bestaat weer uit onder andere twee bestuursleden van SPI. Gedurende dezelfde periode hanteerde de heer Roet de voorzittershamer van de stichtingen: SCMI (zie punt 5.2.1 hieronder) en van SPI en van Het Israël Instituut voor Onderzoek naar Verdwenen Nederlands Joods Bezit tijdens de Holocaust en van de stichting Onderzoek naar de Geschiedenis der Nederlandse Joden en was hij bestuurslid van o.a. SMO.

³ [Roestvrijstaal](#), Ph. Staal, Eburon 2008, pagina 247, punt 10.

Alle Nederlandse organisaties in Israël komen in aanmerking voor subsidie van Kamer III. De heer Staal deelt mede dat daardoor belanghebbende organisaties bepalen welke projecten gehonoreerd werden.⁵

5.1.4 Bank rekening SMO

Op de vraag van de heer Getkate bij welke bank de SMO zijn rekening had, antwoord de heer Staal: de SMO had een rekening bij ING bank. De heer Staal deelt verder mede: Na de oprichting van SMO toen de vraag zich voordeed, hoe investeren wij de Maror-gelden, het SMO bestuur besloten heeft dat schatkistbankieren voor ons de beste oplossing is. Het SMO heeft deze mogelijkheid omdat rechtspersonen met een wettelijke taak van deze manier van bankieren gebruik kunnen maken. Daarbij lopen de geldstromen via het Rijk. Met het Ministerie van Financiën en de ING bank is een overeenkomst gesloten inzake “zero balance” financiering. Uitkeringen worden ten laste van de rekening bij ING bank verricht; het saldo wordt door het ministerie dagelijks aangezuiverd tot nul. Over het saldo in rekening-courant bij het Ministerie wordt rente vergoed die gelijk is aan EONIA (Euro Overnight Index Average).

5.1.5 Verschil in saldi SMO en SPI

In het [SMO jaarverslag 2004](#) staat op pagina 20 dat SMO over het jaar 2004 een bedrag van € 152.143 heeft overgeboekt naar SPI voor Kamer III.

Mijn vraag aan de heer Getkate is: staat het bedrag van € 152.143 in de boeken van SPI? Ik verwacht dat het verkennend onderzoek van EY hierop antwoord geeft. Mogelijk dat hun rapportage aan het CJO mijn vraag beantwoord. Echter, in de twee door mij ontvangen definitieve interviewverslagen Staal, opgesteld door EY en door mij achtereenvolgens ontvangen op 7 maart en 15 maart 2016 staat over dit punt niets geschreven. Reden dat de heer Staal hieronder zijn antwoord op de door hem gestelde (retorische) vraag geeft.

Op pagina 6 van het [SPI Jaarrekening 2004](#) kan men lezen, dat in de SPI boeken van het jaar 2004, een bedrag van € 45.509 staat zijnde ontvangsten van SMO voor kostenvergoeding Kamer III. Het verschil van € 106.634 (152.143 – 45.509) roept vragen op die verder onderzoek rechtvaardigen. Dit is slecht één voorbeeld van verschil in saldi.

5.2 SIM – Maror-gelden afkomstig van de financiële instituten

5.2.1 Betalingen aan SCMI

De [Stichting Collectieve Maror-gelden Israël](#) (hierna: SCMI) is opgericht op 18 oktober 2001, door de heren A. Roet, B. Elburg en B. Bar-Tel, en heeft zijn zetel in Amsterdam, Michelangelostraat 43, het woonadres van de heer A. Roet. Als activiteiten van SCMI staat vermeld: Het verkrijgen en beheren van de collectieve Maror-gelden welke door de effectenbeurs de Banken en de Verzekeraars zijn of worden gerestitueerd en ter beschikking gesteld ter uitkering aan in Israël gevestigde instellingen of organisaties die werkzaam zijn voor de Israëliisch-Nederlandse gemeenschap aldaar.

De heer Roet was [voorzitter SCMI vanaf 18 oktober 2001 tot 31 mei 2003](#), pagina 3.

Kamer III (collectieve Maror-gelden SMO) en SCMI (collectieve Maror-gelden SIM) zijn personele unies. Dat wil zeggen dat de bestuursleden van beiden organisaties uit dezelfde personen bestaan. De bestuursleden van SCMI en dus ook van Kamer III worden benoemd en eventueel ontslagen door SPI. De kwestie van belangenverstrengeling, zie punt 5.1.3 hierboven, is ook hier van toepassing.

De SIM heeft het collectieve deel van de Maror-gelden bestemd voor verdeling in Israël (een bedrag van € 6.003.733) overgeboekt naar de rekening van SCMI, zie 1, [SIM jaarverslag 2003](#), pp. 8 en 11 (een bedrag van € 4.988.215 werd eind 2002 uitgekeerd aan SCMI), en 2, [SIM jaarverslag 2004](#), p. 15 (€ 1.015.518).

⁵ [Roestvrijstaal](#), Ph. Staal, Eburon 2008, pagina's 329-340.

SCMI is een Nederlandse stichting en heeft geen verplichting tot het openbaar maken van hun financiële gegevens; SCMI houdt de boeken angstvallig gesloten.

De heer Staal deelt wederom mede dat de SMO nimmer geld heeft overgemaakt naar de SCMI.

5.2.2 Verschil in saldi SCMI en Israëlische organisaties

Stichting Elah wordt hieronder besproken als één voorbeeld om de problematiek uit te leggen.

In het [verslag opgesteld door SCMI](#), pagina 14, samenvatting van verdeelperiode 1 t/m 5, de jaren 2004 t/m 2006, staat dat aan de stichting Elah een totaal bedrag van NIS 10.080.200 werd uitgekeerd. Dit bedrag bestaat uit NIS 8.080.200 uitkeringen en NIS 2.000.000 globale voorschotten. Feitelijk werd het bedrag van NIS 8.080.200 niet uitgekeerd aan Elah. Dit bedrag is door SCMI en SAMO gereserveerd voor de goedgekeurde Elah projecten. De benaming “uitkeringen” zoals vermeld op pagina 14 is dus misleidend en niet correct. Slechts een klein deel van dit bedrag (minder dan de helft) werd daadwerkelijk uitgekeerd aan Elah, zoals te zien is in [jaarrekening Elah 2004](#), p. 5; [jaarrekening Elah 2005](#), p. 5; en [jaarrekening Elah 2006](#), p. 5. Het niet uitgekeerde deel blijft staan bij SCMI en SAMO, gereserveerd voor goedgekeurde Elah projecten. Het is aan SCMI/SAMO om te beslissen of en wanneer Elah het restbedrag ontvangt. Echter, deze tegoeden staan niet, althans niet zichtbaar, in de jaarrekeningen van Elah (zie hierboven).

De bedragen die Elah tegoed heeft van SAMO staan in de jaarverslagen SAMO als kortlopende leningen genoteerd. Echter, de financiële rapportage van SCMI is niet openbaar (SCMI heeft zijn zetel in Nederland) en hun financiële activiteiten worden voor buitenstaanders, angstvallig gesloten gehouden.

Zoals besproken in punt 2 hierboven moet een bedrag van circa € 19 miljoen (totaal bedrag beschikbaar voor collectieve doelen in Israël) minus het totaal bedrag wat daadwerkelijk netto ontvangen is door alle Israëlische stichtingen samen, (te vinden bij de Rasham Ha'amutot) nog aanwezig zijn in de kas van SCMI plus SAMO.

Dit punt werd besproken, tijdens mijn [PowerPoint presentatie](#), op 15 januari 2016. Ik had daarom verwacht dat het verkennend onderzoek van EY bovenstaande zou verwerken in hun rapportage aan CJO met de mededeling dat verder onderzoek noodzakelijk is. Echter, dit punt staat niet in de twee door mij ontvangen definitieve interviewverslagen Staal, opgesteld door EY. Heeft EY dit punt onderzocht?

5.2.3 Verschil in saldi SIM en Claimstichtingen

Zoals te zien is in de [PowerPoint presentatie](#) is een deel van de Maror-gelden gereserveerd voor persoonlijke claims. Dit bedrag, totaal € 56 miljoen in 2000, werd ondergebracht in drie speciaal voor dit doel opgerichte stichtingen. 1 [Stichting Individuele Verzekerings aanspraken Sjoa](#) (SIVS) € 9 miljoen; 2 [Stichting Individuele Bankaanspraken Sjoa](#) (SIBS) € 2 miljoen; 3 [Stichting Individuele Effectenaanspraken Sjoa](#) (SIES) € 45 miljoen.

Om de Maror-gelden, afkomstig van de private instituten (banken, verzekeraars en effecten), te verdelen, is de SIM in december 2000 opgericht. Het is dus logisch dat, na behandeling/betaling van alle claims, de overschotten van de claims stichtingen overgedragen worden aan de SIM. Echter, CJO en SPI vonden dit geen goed idee: zij wilden bepalen hoe deze gelden te besteden. Om hun doel te bereiken hebben deze organisaties de Joodse gemeenschap gehanteerd waardoor de SIM gedwongen werd een overeenkomst met CJO en SPI te tekenen. Deze [overeenkomst tussen SPI/CJO met de SIM](#) werd op 4 april 2002 getekend. In deze overeenkomst staat op pagina 3:

SIM heeft geen invloed op de besluitvorming inzake het overschot in de claimstichtingen. Dit is de verantwoordelijkheid van CJO en SPI.

In de loop van het jaar 2003 is door de besturen van de verschillende claimstichtingen een besluit genomen over de noodzakelijke reserveringen binnen de claimstichtingen. Het bleek dat de drie claimstichtingen samen een overschot hadden van € 50,75 miljoen. CJO en SPI hadden besloten

dat een bedrag van € 39 miljoen beschikbaar zou worden gesteld en aan het uitdelingsvermogen van de SIM zou worden toegevoegd. Het resterende bedrag van € 11,75 miljoen, zo bepaalden CJO en SPI, gaat rechtstreeks naar collectieve doelen, zie [SIM jaarverslag 2003](#), pagina 3.

In het jaar 2003 is door de claimstichtingen een bedrag van € 7,4 miljoen bij de SIM gedeponneerd ten behoeve van doorbetaling aan de stichtingen voor collectieve doelen (COM en SCMI), zie [SIM jaarverslag 2003](#), pagina 7 onder het kopje Kortlopende schulden.

Er bleef dus een restant over van € 4,35 miljoen (11,75 – 7,4). Dit bedrag staat niet, althans niet zichtbaar, in de jaarverslagen van de SIM. Mogelijk dat CJO en SPI besloten hebben dit bedrag zelf een bestemming te geven.⁵

Het bedrag dat beschikbaar is voor collectieve doelen, is voor een deel (74%) bestemd voor doelen in Nederland en voor het resterende deel (26%) voor doelen in Israël. Dit betekent dat van deze € 4,35 miljoen voor 26%, dus € 1,13 miljoen, bestemd is voor Israël, zo hebben CJO en SPI besloten. Echter, in de jaarverslagen: [SPI Jaarrekening 2003](#), p. 6, [SPI Jaarrekening 2004](#), p. 6, en [SPI Jaarrekening 2005](#), p. 6, staat dit bedrag niet, althans niet zichtbaar, vermeld.

Conclusie: verder onderzoek vereist.

6 Tot slot

De heer Staal richt zich tot de heer Getkate en zegt: een uur geleden heb ik van u vernomen wat CJO's opdracht aan Ernst & Young is. Ik ben teleurgesteld dat u als onderzoeker een opdracht accepteert die kennelijk bedoeld is om de waarheid te verhullen en zodoende deze affaire onder de pet te houden.

De heer Staal concludeert: Verder onderzoek is noodzakelijk.

28 maart 2016

Philip Staal
www.staal.bz

---

⁵ [Roestvrijstaal](#), Ph. Staal, Eburon 2008, pagina's 326-327.

From: Philip Staal

Sent: 13 April 2016 11:57

To: wim.getkate@nl.ey.com

Cc: sandra.hauwert@nl.ey.com; jmlfransman@planet.nl; s.j.loon@minfin.nl;
Irvanderwieken@hetnet.nl; s.c.e.stekelenburg@minfin.nl

Subject: Uw email van 29 maart 2016, definitief interviewverslag

Geachte heer Getkate, beste Wim,

Op 29 maart 2016 schreef u mij:

Wij hebben kennis genomen van uw interviewverslag. Wij hanteren voor ons rapport het door ons opgestelde interviewverslag zoals eerder met u gecommuniceerd, inclusief de door u aangehaalde verwijzingen naar documentatie uit uw database.

Wij zullen de relevante delen van het concept-rapport ter validatie van de opgenomen feiten aan u voorleggen. Wij zullen u hiervoor binnenkort benaderen. Alsdan krijgt u de gelegenheid om binnen een termijn van 7 dagen de feiten, zoals in de overgelegde delen van het concept-rapport opgenomen, te valideren. Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Ik heb de relevante delen van uw conceptrapport nog steeds niet ontvangen, reden dat ik behoefte heb om niet langer te wachten en alsnog jouw bovenvermelde email te beantwoorden. Mijn antwoord is onderstaand:

Philip Staal
www.staal.bz

Hendrika and Philip Staal

הנדריקה ופיליפ סטאל

Aan: Ernst & Young Accountants
t.a.v. De heer W. Getkate
Antonio Vivaldistraat 150, 1083 HP Amsterdam, Nederland

Sapir, 13 april 2016

Re: Uw email van 29-03-2016, definitief interviewverslag van ons gesprek dd. 15-01-2016

Beste Wim,

Je drukt je tactvol uit, maar toch, onder die tact is jouw keus glashelder: Je hebt de opdracht van het CJO geaccepteerd en die zal je volgens de regels (niet minder maar ook niet meer) uitvoeren. We hebben het hierover al gehad tijdens het interview van 15 januari 2016. Vóór het interview had ik je op 8 januari 2016 per email laten weten:

Bedankt voor je duidelijke email en speciaal de punten waarover je informatie wenst.

Voor jouw informatie het volgende: De financiële punten uit *Rapport Boers* – buiten de gegevens na 2006 – zijn onderbouwd met documenten uit mijn archief. Dit is de reden dat ik mijn archief aan jou wil laten zien als wij elkaar volgende week ontmoeten in Be'er Sheva. Je kan dan alle gewenste documenten ter plaatse inzien en bepalen of ik ergens een denkfout maak en/of spoken zie.

Overigens is *Rapport Boers* slechts het topje van de ijsberg. Als het om mijn bevindingen gaat, is het 'Liedje', geschreven door Judith Herzberg, gemakkelijk uit te breiden met een extra couplet zoals:

Het is erger dan je denkt,
ook als je denkt
het zal wel erger zijn dan ik denk
dan is het toch nog erger
dan je denkt

Op 21 februari schreef ik je o.a.: Intussen heb ik een deel van mijn archief openbaar gemaakt. U kunt dit vinden op: www.staal.bz/Books/Boek-1/RS/Noten/ Voor verdere vragen of documenten kunt u altijd contact met mij opnemen.

Ik moet zeggen dat ik me heel wat minder stoer aan wat je in het interviewverslag schrijft dan wat je eruit gelaten hebt. Je vergeet dat ik zelf een onderzoeker ben die weet hoe nodig het is omwille van de waarheid zich te concentreren op hoofdzaken. Maar, het zijn juist de hoofdzaken die je buiten schot hebt gelaten, zie mijn [gesprekverslag verstuurd op 28 maart 2016](#).

Op 29 maart 2016 stuur je mij een email als volgt:

Geachte heer Staal,

Wij hebben kennis genomen van [uw interviewverslag](#). Wij hanteren voor ons rapport het [door ons opgestelde interviewverslag](#) zoals eerder met u gecommuniceerd.[...]

Je vraagt mijn handtekening ter goedkeuring onder het deel wat betrekking heeft op ons gesprek waarin de hoofdzaken niet vermeld worden. In Amsterdams noemen wij dit een gotspe. Nog meer stoort het me wat volgens mij (ik hoop dat ik me vergis) de reden hiervan is. Ik bespeur steeds meer de geur van een zakenman. Een moralist ben je niet want die geeft trots zijn oordeel,

---

P.O.Box 125, Merkaz Sapir 8682500, Israel

Tel. +972 54 4798980

E-mail address

Internet

philip@staal.bz

www.staal.bz

ת.ד. 125, מרכז ספיר 8682500

טל. 054 4798980

דואר אלקטרוני

אתר אינטרנט

Hendrika and Philip Staal

הנדריקה ופיליפ סטאל

die een visie van zichzelf is, voordat hij de feiten kent. En, jij kent de feiten. Je bent ook niet bezig als een onderzoeker die op zoek is naar de waarheid en hierover rapporteert. In [jouw interviewverslag](#) staan – buiten een paar kleine onjuistheden waar ik niet op inga want het leidt af van de hoofdzaak – geen onwaarheden. Echter, zwijgen is in dit geval ook liegen.

Je hebt mij verteld Wim, dat je geen mandaat hebt voor het geven van advies, en daarom verdere stappen overlaat aan de opdrachtgever, het CJO. Ik accepteer dit temeer omdat het hier gaat om een Joodse zaak, die onderling opgelost moet worden.

De Nederlandse gemeenschap in Israël en de Joodse gemeenschap in Nederland zijn, sinds het begin van de Maror-gelden eind vorige eeuw, geteisterd in tweestrijd. Oorzaak hiervan is de vraag: zijn de Joodse WOII tegoeden netjes verdeeld? Oorsprong van deze botsing tussen burgers is de Sjoa, de meest duistere bladzijde in de geschiedenis van het Joodse volk, en kent geen winnaar, en moet daarom stoppen.

Zonder een serieus onderzoek blijven de geruchten de overhand nemen. Het enige wat verlichting zou kunnen brengen is een financieel wetenschappelijk onderzoek die de waarheid boven tafel brengt. CJO heeft jullie de opdracht gegeven voor een verkennend onderzoek, zodat zij kunnen beslissen of verder onderzoek noodzakelijk is. Je bent daarom beroepsmatig verplicht al jouw bevindingen – ook de informatie die je om jouw moverende redenen niet vermeld – te rapporteren aan CJO.

Waarde Wim, het kan/zal toch niet waar zijn dat jij de hoofdzaken niet in het eindrapport vermeld wegens de formulering van de opdracht zodat CJO kan besluiten: Verder onderzoek is overbodig. Ernst & Young heeft een verkennend onderzoek verricht en heeft geen onrechtmatig gebruik van de Maror-gelden gemeld.

Dit doet me denken aan het *Wezen onderzoek* uitgevoerd door de heren Joor en Hoek in opdracht van JMW. Hierover schreef [prof. Arnold Heertje op 21 januari 2009](#) aan de heer Joor:

Ik heb kennis genomen van [uw reactie](#) op [mijn opmerkingen](#) over [uw onderzoek](#) inzake de Joodse wezen. [...]Er staat voor de Joodse gemeenschap geen andere weg open dan door deze zure appel heen te bijten, nu de waarheidsvinding in het geding is.

Ik hoop dat ik me vergis maar, het lijkt erop dat de geschiedenis zich in dit opzicht herhaald.

Met vriendelijke groet,

Philip Staal